

Tolv minuter

Klockan var 23.48 när hon slog upp laptopen. Det blå ljuset från skärmen sken som en strålkastare i ögonen på henne efter att hon legat i det mörklagda rummet i över en timme. Hon borde sova, det visste hon. Hon borde ha somnat som vanligt efter att mamma sagt sina uttjatade god-natt-och-sov-gott-fraser och vaknat upp imorgon när den obarmhärtiga väckarklockan ringde vid 06.15. När det var för sent för allt, valen var gjorda och livet var som det skulle. Istället satt hon nu upp i sin säng, tolv minuter i midnatt, med blått ljus stickandes i ögonen, redo att ställa hela sin tillvaro på ända. Trots att hon försökte trycka in dem tyst tyckte hon att tangenterna smattrade alldeles för ljudligt när hon skrev in ”www.gyantagningen.se” i adressfältet. Smattrandet ljöd som pistolskott i det sovande huset, skar som knivar genom den kompakta tystnaden. Måtte inte mamma vakna, bad hon. Det här var något hon skulle göra helt själv.

Hon vred på sig och letade lite i röran på nattduksbordet efter lappen med hennes inloggningsuppgifter. Till skillnad från de flesta i sin klass kunde hon inte sitt användarnamn och lösenord utantill efter en massa velande fram och tillbaka. Faktiskt hade hon nog bara loggat in max en-två gånger, mer hade inte behövts. Hon hade ju varit säker. Långt innan alla reklamblad landade i brevlådan hade hon varit säker. Medan alla klasskamrater hade ilat runt som tättingar mellan montrarna på gymnasimässan hade hon roat sig med att samla på sig gratis pennor, karameller och tygväskor, utan minsta lilla intresse för vad de finniga, skoltröjbeklädda tonåringarna vid montrarna hade för nonsens att säga om sin *fantastiska* skola som man bara *måste* gå på. Hon hade ju varit säker. När alla andra drog långa resonemang fram och tillbaka när de fick frågan om sitt gymnasieval hade hon bara ryckt på axlarna och sagt Sam-Sam på Blackan. För hon hade ju varit säker. Idiotsäker. Bombsäker. Så jäkla säker helt enkelt. Ändå satt hon här nu, med det blå ljuset i ögonen.

Klockan var 23.50 när hon klickat sig in på sidan där gymnasievalen stod listade i den ordningen hon lagt dem i. Fast var det verkligen hon som hade lagt dem i den ordningen? Fysiskt, ja. Det var hon som för flera veckor sedan hade loggat in, klickat med musen, lett belåtet och loggat ut. Men på hennes ena axel hade en hand legat, tillhörande en mamma med ett ännu belåtnare leende. Ett leende som hade känts så naturligt just då, men som den senaste timmen hade hemsökt hennes tankar och framkallat små dansande frågetecken i hennes huvud, just den kvällen de inte fick vara där. ”Gå härifrån!” försökte hon säga till frågetecknen. ”Låt mig vara!” Det tjänade ingenting till. De hade tyckts vara omöjliga att suddas ut och till slut hade hon inte sett något annat val än att plocka fram laptopen.

Frågetecknen undrade nämligen om det där leendet hade spelat någon roll i beslutet. De undrade om inte den där handen på axeln fick listan på gyantagningen.se att se ut som den gjorde. Ju mer hon hade hon tänkt på det den senaste timmen desto mer övertygad hade hon blivit. Handen hade legat stadigt på hennes axel i hela hennes liv, talat om för henne hur hon skulle leva. Hon ville skaka av sig den. Hon ville suddas bort det där förbannade belåtna leendet från sin mammas ansikte.

När siffrorna i nedre högra hörnet på skärmen slog över till 23.51 svalde hon hårt. Ögonen var fastnaglade på listan på skärmen. Med ett lätt tryck på musplattan förde hon pekaren till

rullgardinsmenyn högst upp där hennes första val lyste mot henne. Efter ett snabbt klick befann sig menyn med skolor framför henne. Utan att veta vad hon letade efter skrollade hon snabbt en bit, tills hon plötsligt såg namnet Frisörgymnasiet flina mot henne. Hon kände igen namnet, dels från hennes mammas ryktesbaserade upprörda uttalanden om skolan, dels från hennes frisör Mias berättelser om hur rolig hennes frisörutbildning där hade varit. ”Det var helt spårat alltså, haha, men herregud vad roligt vi hade!”. Mia hade blonderat hår och förlängda naglar. Det hade inte mamma. Detta hade i början lett till en del förutfattade meningar från den icke-blonderades sida, men att Mia var en enastående frisör var ett faktum som inte ens mamma kunde komma ifrån. Man brukade få slåss med näbbar och klor för att få en tid på salongen. Att inte smittas av Mias hårentusiasm var svårt, och man började själv snart se det intressanta i kluvna toppar och hårfärgningar.

Klockan 23.52 rörde sig pekaren som av sig själv och utan att hon hunnit blinka fann hon att frisörlinjen på Frisörgymnasiet stod överst på hennes lista och orden Blackebergs Gymnasium var spårlöst försvunna. Hon stirrade på datorn, nästan misstroget. Hon skulle väl inte... Eller skulle hon? En rysning gick genom hennes spända kropp. Längst ner på sidan väntade den på henne; knappen som skulle spara hennes val. Den vibrerade, lockade, kallade. Allt hon behövde göra var att klicka och mammas hand skulle vara borta från hennes axel för alltid. Och det skulle fasan inte bli några belåtna leenden vid frukostbordet imorgon bitti.

Mamma skulle med största sannolikhet sätta morgonkaffet i halsen om hon fick höra talas om att hennes yngsta dotter skulle gå frisörlinjen på Frisörgymnasiet. Kanske skulle hon inte ens försöka hosta upp kaffet, kanske skulle hon hellre dö där på köksgolvet än att acceptera att hennes yngsta dotter bytte en framtid som akademiker mot blonderat hår och förlängda naglar. På mardrömsgymnasiet, dessutom.

Att gå en yrkesförberedande linje på gymnasiet var inte ett alternativ mamma hade föreslagit, men nu kunde hon få det presenterat för sig själv istället. Alla gånger hon hade skrutit om att hennes yngsta dotter nu minsann skulle bli den tredje i ordningen att göra entré under örnens vingar. Alla gånger bekanta och släktingar då hade svarat med att klappa denna tredje dotter på huvudet och säga: ”Det är bra gumman. Du är verkligen duktig du.” Nog för att hon alltid hade haft lätt för sig i skolan och ibland till och med pluggat med nöje, men vilka var de att bestämma vad som var duktigt? Tänk om hon faktiskt inte ville vara så som de definierar duktig längre? Hon ville vara självständig, en sådan som går sin egen väg. Hur blir man en sådan? Kanske finns det någon handbok att köpa, helst skulle det vara en som kunde göra henne fullärd på sju minuter då det var all tid hon hade till sitt förfogande.

En självständig person skulle börja på en linje som föräldrarna inte förespråkade, det var hon ganska säker på, och vad var då bättre än frisörlinjen? Hon skulle kunna stå med saxen i handen och geografiboken i soptunnan och skratta åt alla som trodde sig veta något om henne.

En självständig person skulle säkert också börja i en skola där den inte kände någon, och på det kriteriet föll verkligen hennes ursprungliga förstahandsval. Att inte känna någon på Blackebergs Gymnasium kunde hon glömma. Alla pratade om denna skola. De spekulerade, lovordade och framför allt förberedde sig. Elsa, Sara och Oscar. Tyvärr också Lise och Miriam, och den där störiga killen Leo i parallellklassen. Och så Sofie förstås. Bästis-Sofie, tjejen som hade pluggat stenhårt sista tiden för att garantera sin plats på Blackan. Ända sedan skolan hade öppet hus en smällkall måndagskväll i januari var detta nirvana av onsdagsraster och snygga killar i Ralph Lauren skjortor det enda Sofie hade pratat om. Antagligen hade det sistnämnda varit det största dragplåstret för henne. Hennes ögon hade varit stora som

kastrullock när hon spanade in alla välfixade killfrisyrer som tycktes stå som spön i backen på Blackan. Tittade man noga hade man nog till och med kunnat ana lite dregel i hennes mungipa. Sofie skulle förmodligen gråta så att hon snorade ner bägge tröjarmarna om hon fick veta att hennes bästis ändrat sitt gymnasieval i sista sekund. Sådant kunde tyvärr inte en självständig person inte ta hänsyn till. Det gällde att vara iskall, ska man stå på egna ben måste ta avstånd från allt som är bekant och ge sig ut i det okända ensam. Eller?

Klockan var nu 23.55 och det var så tyst i hennes mörka rum att hon började ifrågasätta om hon verkligen andades. Om hon ansträngde sig kunde hon dock höra ett svagt brummande från kylskåpet ute i köket. Ljudet distraherade henne, störde hennes tankegångar, som om hennes hjärna gjorde ett desperat försök att hitta något att fokusera på som inte hade med gymnasium att göra. Hur hon än ansträngde sig för att tvinga fram ett beslut om sin gymnasieutbildning så tycktes det vara omöjligt. Frisörgymnasiet. Blackebergs Gymnasium. Frisör. Sam-Sam. Oavsett hur hårt hon fokuserade på de orden så var tankarna bara en enda stor sörja. Inga lösningar alls verkade erbjudas denna afton. Två minuter senare hade orden nästan blivit ett obetydligt och uttjatat mantra i hennes huvud och hon kände hur stressen blev mer och mer påtaglig. Tre minuter kvar nu. Hennes finger darrade lätt över musplattan. Varför kunde hon inte bara klicka på knappen som sparade valen, gå och lägga sig och sedan klippa hår resten av livet? Då skulle hon ju bli av med handen på axeln och leva självständig i alla sina dagar.

Plötsligt hörde hon ett annat ljud, ett ljud som hade funnits där hela tiden men hon inte hade lagt märke till förrän nu, och med ens nådde kylskåpsbrummandet henne inte längre. Det här var det ljud som hon borde lyssnat på redan från början. Hjärtslag. Från hennes eget hjärta. Det som på något sätt hade känts irrelevant i hennes strävan efter självständighet men i själva verket var det allra viktigaste. Nu hörde hon det klart och tydligt. Du-dunk. Du-dunk. Hon log lite för sig själv och kände lugnet infinna sig, sprida sig ut i varje fingerspets. Nu visste hon precis vad hon skulle välja.

Egentligen hade hon nog vetat hela tiden, det kanske rent av aldrig fanns någon risk att hon skulle fatta fel beslut. Möjligen hade en övre makt glidit runt där uppe någonstans och hållit koll för att få ge henne insikten i precis rätt ögonblick. Kanske borde det vara hon som skriver handboken om hur man blir en självständig person, för nu hade hon nämligen knäckt koden, hon visste vad självständighet var för henne.

När hon var färdig stängde hon laptopen med en smäll, helt utan att bry sig om ifall den kunde väcka mamma eller inte. Beslutet var fattat, de kommande årens öde var spikat. Konstigt nog blev hon inte alls oroad av denna tanke, för nu var hon verkligen säker. Idiotsäker. Bombsäker. Så jäkla säker helt enkelt. Hon hade gjort rätt.

Den plötsliga avsaknaden av blått ljus i ögonen gjorde att tröttheten sköljde över henne som en tsunami. Så fort hon placerat laptopen på nattduksbordet sjönk hon ner mot huvudkudden och njöt av känslan av välbehag som infinner sig precis innan man somnar. Klockan 00.00 somnade hon, men innan dess snurrade några sista tankar i huvudet, insikten som var resultatet av de senaste tolv minuternas funderingar.

Självständighet handlar om att göra vad man själv vill. Om man helt låser sig till tanken att göra tvärt emot vad alla andra gör eller vill att man ska göra förlorar man sin självständighet. Då har man påverkats av andra. En hand på en axel behöver inte vara mer än just en hand, så länge man inte gör den till mer.

Ingen mamma skulle sätta morgonkaffet i halsen följande morgon. Ingen bästis skulle snora ner sina tröjor. Det skulle vara som att de senaste tolv minuterarna varken hade funnits eller betytt något, men de hade det. De hade resulterat i svaret på frågan om vad det egentligen innebär att stå på egna ben.